

ČRNOmaBELEM

VESTNIK SINDIKALNE PODRUŽNICE ŠT. 1 »LJUDSKA PRAVICA«

OB OBLETNICI V. KONGRESA KP JUGOSLAVIJE

21. julija je vse delovno ljudstvo Jugoslavije in z njim vred naša sindikalna podružnica praznovalo pomembno zgodovinsko obletnico V. kongresa Komunistične partije Jugoslavije. V. kongres je izrednega pomena in eden najpomembnejših dogodkov v zgodovini naše Partije ter naših narodov. Bil je v dobi, ko je delovno ljudstvo Jugoslavije pod vodstvom svoje Partije in tovariša Tita zvrгло s svojih ramen jarem kapitalizma in si začelo z lastnimi silami ustvarjati novo socialistično domovino, domovino lepšega in srečnejšega življenja. V. kongres se je bil po zmagoviti ljudski revoluciji, po drugi svetovni vojni, v kateri je delovno ljudstvo Jugoslavije prispevalo ogromne žrtve za dosego plemenitega cilja osvoboditve izpod fašizma. V. kongres je bil dvajset let po IV. kongresu Komunistične partije Jugoslavije in osem let po V. državni partijski konferenci, ki je imela vse pravice kongresa. Ta doba zgodovine naše Partije je po svojih osnovnih značilnostih razdeljena predvsem na dva dela. To je na dobo do leta 1937 in na dobo od leta 1937 do V. kongresa. Za našo Partijo in vse naše narode je predvsem pomembna druga doba, ker pomeni dejansko prelomnico v zgodovini Partije, njeno očiščenje od frakcionaskih in oportunističnih elementov, ustvarjanje njene enotnosti in njeno boljševizacije pod vodstvom tovariša Tita. Taka enotna Partija je lahko povedla jugoslovanske narode v osvobodilno borbo, v njej zmagala, zgradila ljudsko oblast, novo revolucionarno ljudsko armado, rešila narodno vprašanje ter ustvarila bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov.

V. kongres je osvetlil s stališča marksizma in leninizma ter teoretično obdelal vse specifičnosti naše ljudske revolucije in graditve socializma, ki so bile povzročene s konkretnimi mednarodnimi in notranjepolitičnimi pogoji. Gradivo V. kongresa je izredno dragocen teoretičen material, ki so ga kot takega tudi sprejele vse naše delovne množice. Na tisoč in tisočih sestankih po naših frontnih, sindikalnih in drugih množičnih organizacijah je naše ljudstvo študiralo material V. kongresa, z njim razširjalo svoje znanje in še bolj poglobljalo svojo vero v graditev socializma. V. kongres je pokazal, kako naše delovno ljudstvo ljubi svojo Partijo. Po vsej Jugoslaviji se je v kongresnih dneh razvijalo živahno tekmovanje pri izpolnjevanju planskih nalog in pri prostovoljnem delu frontnih organizacij. To je bil najlepši izraz zaupanja naši Partiji.

Po V. kongresu so bili po vsej Jugoslaviji kongresi nacionalnih komunističnih partij; med njimi sta bila tudi dva ustanovna kongresa, in sicer ustanovni kongres Komunistične partije za Črno goro in ustanovni kongres Komunistične partije Bosne in Hercegovine. Nacionalni kongresi so konkretizirali sklepe V. kongresa s podrobnejšo obdelavo konkretnih

NAŠE TEKMOVANJE PRED II. KONGRESOM GRAFIČARJEV

Od 13.—14. septembra bo v Ljubljani II. kongres sindikata grafičarjev. Kongres je izrednega pomena, ker bomo na njem pregledali uspehe, ki so jih grafični kolektivi dosegli na gospodarskem in političnem področju, in opozorili na napake, ki smo jih doslej delali, da jih odpravimo in tako izboljšamo delo na vseh področjih. Drugič pa je naš kongres pomemben zaradi tega, ker je ob izpolnitvi prve polovice našega petletnega plana in v času najnesramnejše gonje proti jugoslovanskim narodom, naši Partiji in tovarišu Titu. Na tem kongresu bomo dokazali z uspehi, da se tudi grafičarji pridružujemo ostalim delovnim kolektivom, ki so že izvajali velike zmage in s svojim delom postavili na laž informbirojevska obrekovanja.

V počastitev kongresa je naš delovni kolektiv napovedal tekmovanje vsem grafičnim kolektivom Slovenije. Tekmovanje traja od 1. julija do 10. septembra. Da bi bil uspeh tekmovanja še večji, je komisija za tekmovanje izdelala konkretne obveznosti.

1. Do 14. septembra bomo izpolnili 75% letnega plana. Obveznost je precej trdo postavljena, vendar je izvedljiva. Doslej imamo že doseženega 68% letnega plana. Manjka nam še 7%; če to število delimo s 26 delovnimi dnevi, pride na vsak dan 0.26% izpolnjevanja letnega plana. Da bomo pa to nalogo izpolnili, moramo izkoristiti vsako minuto delovnega časa, da posamezni tovariši ne bodo čakali na delo, dokler jim ga ne da oddelkovodja, temveč da bodo sami za to poskrbeli.

2. V znižanju polne lastne cene bomo dosegli plan, ki je do tega roka določen. To je ena najtežje izvedljivih obveznosti, ker smo še v precejšnjem zaostanku. Dosegljiva pa je ravno tako kakor druge. Polno lastno ceno lahko znižamo z varčevanjem materiala, zlasti papirja. Naloga vsakega člana našega kolektiva je, da do skrajnosti varčuje z vsem izdelavnim in pomožnim materialom. Poleg tega pa lahko polno lastno ceno še znižamo s presežanjem delovnih norm.

3. Iz našega podjetja ne bo izšlo nobeno nekvalitetno delo. To je za naš

kolektiv precej lahka naloga, saj smo znani po naših kvalitetnih izdelkih. Marsikdaj pa je gre kak slab izdelek iz naše tiskarne. To moramo v prihodnje popolnoma odpraviti. Pri tem nastajajo objektivne težave, ki pa jih bodo pri ocenjevanju upoštevali.

4. Dvig delovnega učinka na delavca za 2%. To dosežemo edinole na ta način, da presežemo norme in korigiramo ne-realne norme. Pogoj pa je, da moramo dosedanje norme dosegati, ker se edino na ta način lahko dvigne delovni učinek. Konkretno za dvig delovnega učinka bi navedel ta-le primer: Vlagalka na tiskarskem stroju je doslej stiskala v eni uri 1000 pol, z zavestnim delom pa bi stiskala 1050 pol. Pri tem bi zvišala delovni učinek za 5%. Seveda bi posamezni primer zelo malo vplival na celotno povprečje, zato je treba, da sodeluje večina delavcev.

5. Prihranek na materialu za 2%. Ta točka je že zajeta v znižanju polne lastne cene in veljajo zanjo isti pogoji.

6. 52% vsega dela po normah. Zelo važno je, da delavci ne odklanjajo norm, da pomagajo pri uvajanju norm in da se sploh normira vse delo, ki ga je mogoče normirati.

7. Izboljšanje delovne organizacije. Ta točka vpliva predvsem na doseganje plana in znižanje polne lastne cene. Organizacija dela mora biti v oddelkih dobra, odpraviti je treba takoj vse napake, ki bi škodljivo vplivale na razvoj dela. Zelo važno pa je, da se izboljša organizacija dela med oddelki. Nujno je, da dobi ročni stavec iz strojne stavnice popoln stavek, da gre v strojnico dovršen stavek in v knjigovodstvo neoporečna tiskovina. Velik delež pri tem ima tehnična pisarna, da izda popolne nakaznice s točnimi navodili, da odpade vsako nadaljnje povpraševanje med delom.

8. Znižanje opravičenih in neopravičenih izostankov. Razni opravički med delovnim časom se morajo omejiti na minimum in jih prenesti na popoldne. Neopravičenih izostankov ne smemo imeti. — Ravno tako moramo zamujanje popolnoma odpraviti.

razmer in pogojev posameznih republik, pa so še obogatili dragoceno gradivo V. kongresa. Kakor V. kongres tako je tudi vse nacionalne kongrese spremljal velik delovni polet in navdušenje množic, ki se je še posebno stopnjevalo prav zaradi tega, ker so s tem izražale zaupanje svoji Partiji, ki je odločno nastopila proti revizionizmu in kapitalističnim odnosom, ki jih vsiljujejo v zločinski gonji informbirojevski obrekovalci. Sklepi V. kongresa, nacionalnih kongresov in II. plenuma CK KPJ so do danes v veliki meri že uresničeni ali pa se že izpolnjujejo. O tem pričajo ogromni uspehi pri izpolnjevanju plana in silen porast socialističnega zadrugištva.

Poseben značaj je dala V. kongresu zloglasna resolucija Informbiroja. Z njo

se je naša Partija znašla v položaju, v kakršnem ni bila v zgodovini delavskega gibanja še nobena partija. Zato, ker je Partija novega tipa, revolucionarna in prekaljena v številnih borbah, je lahko vzdržala tudi ta zločinski napad in se zdaj uspešno bori proti revizionizmu v delavskem gibanju. V letu dni informbirojevske gonje je naša Partija okrepila enotnost našega ljudstva in je postala še močnejša. V našem ljudstvu vlada jasnost in odločnost boriti se do uničenja revizionizma, istočasno pa vlada v taboru informbirojevskih klevetnikov čedalje večja zmeda, brezperspektivnost in čedalje večji odpor delovnih množic, ki spoznavajo laž in prevare svojih revizionističnih voditeljev.

NAŠI PROIZVODNI USPEHI V PRVEM POLLETJU

Sleheri član našega delovnega kolektiva mora kar najboljše poznati naše planske naloge. Zato pa se tudi moramo seznaniti s podatki, kako smo izpolnjevali proizvodni plan v prvem polletju. Prav bi bilo, če bi tudi po grupah posebej razčlenjevali proizvodne uspehe in naloge, ugotavljali napake in predlagali, kaj bi naj izboljšali.

Naši glavni nalogi preteklega polletja sta bili, da s čim večjim uspehom izpol-

nimo polletni plan in da kar najbolj znižamo polno lastno ceno artiklov.

Prvo nalogo smo zadovoljivo opravili, saj je naše podjetje že 11. junija — torej 19. dni pred rokom — kot prvo podjetje grafične industrije Slovenije izpolnilo polletni proizvodni plan. Do konca junija pa smo presegli plan za 11.56%. To je vsekakor velik uspeh. Če pa natančneje proučimo tabelo o mesečnem izpolnjevanju plana po posameznih oddelkih, se je treba posebej kritično ustaviti pri nekaterih številkah.

ODDELEK	Januar	Februar	Marec	April	Maj	Junij	Izpolnjen polletni plan	Izpolnjeno letnega plana
Ročna stavnica	59:58	102:50	145:63	98:89	111:25	99:37	99:53	52:75
Strojna stavnica	74:41	112:94	214:71	121:99	170:41	141:17	134:07	71:01
Stereotipija	69:57	129:03	87:10	61:76	62:07	96:67	8:04	43:71
Klišarna	190:32	285:37	907:32	465:22	353:65	304:87	401:10	211:02
Lito-risalnica	136:11	179:17	32:—	188:89	379:6	170:83	176:88	93:71
Lito-pretisk	72:88	133:33	205:—	153:49	251:35	141:46	152:12	79:91
Bakro-jedkalnica	63:46	57:14	119:36	39:47	102:77	72:22	73:68	39:06
Fotografija in retuša	114:10	130:77	173:08	140:68	225:49	173:07	155:98	82:56
Knjigotisk std 0	78:48	98:15	209:80	66:67	121:35	100:97	108:50	57:39
Knjigotisk std 1	80:41	113:43	180:33	77:46	218:03	111:11	124:29	66:15
Knjigotisk std 2	97:50	157:69	211:54	141:38	216:—	100:—	148:28	78:89
Knjigotisk std 3	106:58	163:93	181:36	136:11	158:73	131:66	142:79	76:04
Knjigotisk std 4	95:74	133:33	183:33	122:22	153:33	217:24	145:05	77:10
Rotacija	69:51	94:55	233:33	80:65	564:15	224:07	195:83	103:37
Offsetisk	89:31	122:12	129:52	93:39	142:71	117:30	113:07	59:84
Bakrotisk std 1	67:57	136:—	542:86	96:43	116:66	116:—	111:04	58:76
Bakrotisk std 2	17:65	—	10:71	33:33	90:90	136:36	47:30	24:82
Knjigoveznica	66:63	121:94	173:35	88:62	192:71	118:73	121:50	64:50
Produkcija skupaj	80:31	122:22	194:24	109:92	188:41	131:42	132:47	70:19
Material	71:36	117:22	104:2	97:53	104:49	87:04	75:07	50:38
Izpolnjen plan po vrednosti	75:33	119:43	143:69	103:03	141:11	106:53	111:56	59:11

Na prvi pogled vidimo, da izpolnjevanje našega plana ni dovolj enakomerno. Plana nismo dosegli enakomerno po mesecih ali z enakomernim porastom, marveč skokoma. Vzrok je delno, da plan ni bil pravilno razdeljen na posamezne mesece (n. pr. januar). Vendar to ni glavni vzrok in se s tem pojasnilom ne moremo zadovoljiti. Glavni vzrok enakomernega izpolnjevanja je, da si vse delavstvo ne prizadeva enako izpolnjevati planskih nalog. Medtem ko se del delavstva trudi, da bi dnevno izpolnilo in preseglo planske naloge vsak dan, pa drugi delavci ne kažejo dovolj zanimanja za plan in prepuščajo to skrb oddelkovodji; vse sile napnejo le, ko jih v to prisili kopica dela. Ko pa ta pritisk samega dela preneha, se zmanjša tudi storilnost posameznikov, kar seveda vpliva na izpolnjevanje plana.

Pogosto je bilo že naglašeno, da za izpolnjevanje plana ni dovolj le, če napišeš čim več izdelavnih ur, marveč je odločilno, kaj v teh urah narediš. Brž ko si bo vse delavstvo stalno in enakomerno prizadevalo izpolnjevati planske naloge, bomo šele dosegli večje uspehe, ki ne bodo več prav nič slučajni, ampak sad zavednega dela in stremljenja.

V zvezi s planom opazimo tudi, da so posamezni oddelki zelo visoko presegli plan. Vzrok ni preizek plan — kar velja delno za klišarno — marveč številne nadure in boljša organizacija dela, ki so jo dosegli v nekaterih oddelkih.

Oglejmo si še prizadevanje za znižanje polne lastne cene! Ta naloga ni nič manj pomembna kakor izpolnjevanje plana. Toda naš kolektiv o nji mnogo premalo razpravlja in jo zato tudi slabo izpolnjuje.

Polna lastna cena je tista, ki jo imajo posamezni artikli, ko so vkalkulirani (seštet) vsi stroški naše proizvodnje. Med njimi spadajo: izdelavne mezde, splošni stroški, pogonska režija, upravno prodajna režija, prispevki za kadre, AOR in amortizacija. Zadnji trije izdatki so

nespremenljivi in jih ni mogoče znižati. Naša dolžnost pa je, da si prizadevamo znižati prve štiri vrste stroškov.

Kaj smo v tem pogledu storili? Naša naloga je, znižati polno lastno ceno za 2%, dejansko pa smo jo v prvem trimesečju zvišali za 1.11%, v drugem pa znižali za 3.07%. Skupno smo jo torej v vsem polletju znižali le za 0.93%. To je odločno premalo. Ne moremo pa se tudi zadovoljiti samo s to ugotovitvijo. Poiškati je treba vzroke, zakaj se nismo bolj zavzeli za izpolnitev naloge. Vsekakor se je kolektiv premalo seznanil s to nalogo, zato je tudi ni jemal dovolj resno.

Kako pa na znižamo polno lastno ceno? Odgovoriti bi moral znati vsakdo: Povečati je treba storilnost, varčevati moramo z vsem materialom, zmanjšati je treba število pomožnih ur in nakazovanje nepotrebnega kadra.

To mora biti nauk, ki nam ga nudijo številke o izpolnjevanju planskih nalog v prvem polletju. Zdaj si moramo dan za dnem prizadevati, da bomo dosegali nadalje lepše uspehe ter zavedno kot pravi borci za socializem izpolnjevali obe nalogi v naši proizvodnji.

Čeprav smo v prvem polletju dosegli sorazmerno lepe proizvodne uspehe, ne smemo misliti, da je le to dovolj za zmago, po kateri stremimo. Napovedali smo tekmovanje tovariškim kolektivom, da počastimo II. kongres Sindikata delavcev in nameščencev grafične industrije Jugoslavije. To tekmovanje bo hkrati naša preizkušnja, da končno dosežemo tudi priznanje kot najboljši kolektiv med grafičarji. Ta smoter moramo imeti stalno pred očmi. Dosegli pa ga bomo seveda samo, če bomo tudi izpolnili plan znižanja polne lastne cene in če bomo z uspehi v sindikalnem delu dokazali, da zmoremo mnogo več.

EN DAN MED NAŠIMI DRVARJI

Sonce še ni prodrlo megle, ki se je dvigala nad Savo, ko je naša brigada za sečnjo drv stopila na pot. Bilo je hladno, zato smo jo tem bolj urno ubirali na sečišče. Po četrturi hoji smo prispeli.

Poiškali smo orodje, ki smo ga prejšnji večer skrili, ter se takoj lotili dela. Tovariša Uršič in Kozjak sta kot strokovnjaka podirala drevje. Naloga ni bila tako lahka kakor se dá o nji pisati. Zakaj drevo mora pasti v določeni smeri, sicer bi se utegnilo zgoditi, da bi debela ne mogli razžagati na neprimernih tleh ali pa bi se delo zelo zavleklo.

Ob tej priliki sta se lotila 120 let stare bukke. Bila je tako debela, da sta jo oba komaj objela. Najprej sta drevo spodkopala, nakar sta začela na nasprotni strani žagati. Žaga je kaj kmalu dosegla sredino debela in bila je nevarnost, da se drevo nenadno podre. Morali smo se umakniti. Drvarja sta si zdaj pomagala z zagvozdami, da sta usmerila padec drevesa in še nadalje žagala. Deblo je začelo močno hreščati.

— Vrh se že nagiba! je nekdo vzkliknil. Kot bi trenil smo vsi pustili delo in z napeto pozornostjo sledili drami. Se dva udarca po zagozdah, nakar je spet začelo močno pokati. Sledilo je še močnejše hreščanje, potem je kar zabučalo in zemlja se je stresla. Za novince je bilo to kar grozno. Prve dni je marsikomu kar zastajala kri v žilah, ko so padala večja drevesa. Zdaj pa smo se vsi zbrali ob orjaku. Feliks ga je strokovnjaško ocenil, koliko bo dal drv. Lotili so se ga Margon, Mlakar in Zanoškar. Oklestili so veje in vrh ter jih odvlekli.

Potem sta »stopila v akcijo« Resnik in Albina; začela sta žagati na spodnjem koncu, Vidmar in Svetic pa sta poprijela pri vrhu. Potem pa je bilo treba začeti cepiti — s klini, batom in sekirami.

Vročje je bilo — grela sta nas sonce in delo. Nenadno pa smo ugotovili, da je že poldne. Umaknili smo se v senco, da se okrepčamo z dobrotami, ki jih je pripravila naša »mama«, potem pa smo se osvežili v Savi. Popoldanski vlak je pripeljal skoraj prekmalu; vlak je bil namreč naša ura, ko se je bilo treba vrniti na delo.

Kakor popoldne, smo si delo delili tudi popoldne. Hitro je minilo. V mraku smo odšli večerjat. Po večerji pa smo še malo posedeli na hlohidi pred hišo. Marjan je raztegnil harmoniko. Preden pa smo odšli spat, smo zapeli še svojo himno, ki pravi med drugim: Da bi članstvo založili / s kurjavo prav zares / smo takole se zmenili / sami lotmo se dreves... »Himna« pripoveduje, da smo ustanovili brigado, si izbrali »mamico«, ki je nekaj časa potem kuhala samo zdrob; določili smo Jožeta Resnika za stanovanjskega referenta, Feliksa Uršiča za strokovnega mojstra, Saša Margon pa je postal »doh-tar«, ko je prispela lekarna. Zanoškarju smo »obesili« preskrbo, Svetica pa prekrstili v generala.

Naši brigadi torej ne manjka humorja. Dosega lepe delovne uspehe in nam ni v sramoto. Le pisati noče skoraj nihče o nji, kar pa je pač naša stalna bolezen, da radi skrivamo ne le napake, temveč celo uspehe. Zato smo po krivici na glasu, da le spimo.

DELOVNA IN HIGIENSKA ZAŠČITA V NAŠEM PODJETJU

Za higiensko in tehnično zaščito dela so bili v našem podjetju v stari Jugoslaviji zelo slabi pogoji. Takratnim lastnikom ni bilo mnogo mar, kakšne razmere vladajo po oddelkih in če so zavarovalne in tehnične naprave na taki višini, da nista ogrožena zdravje in življenje delavca. Uzakonjene so bile različne uredbe, ki so določale, kakšne naj bodo higienske razmere v delovnih prostorih, toda to so bile le papirnatne odločbe, dejansko pa je bilo stanje popolnoma drugačno. Tik po osvoboditvi so bile razmere še mnogo slabše, kajti med okupacijo so bile marsikje naprave poškodovane, kolikor pa jih je bilo, so bile tako zanemarjene, da so ponekod pomenile prej nevarnost kakor pa zaščito pri delu.

V naši državi je dobila zaščita delavca popolnoma novo podlago. Poprej je bila prepuščena dobri volji podjetja, zdaj pa je začela ljudska oblast z vsemi sredstvi borbo proti pomanjkljivemu tehničnemu in higienskemu zavarovanju delavca pri proizvodnem procesu. Jasnó je, da smo se pri tem morali marsikje boriti z objektivnimi težavami. Nekateri oddelki so nameščeni v starih neprimernih prostorih, ki jih že desetletja niso popravljali, dobro bi jih pa bilo mogoče urediti le s prezidavo, kar pa še vedno ni mogoče. Pripomniti pa je treba, da so bile tudi subjektivne težave, tako da ni bilo vselej zaželenih uspehov. Splošna dejavnost na tem področju se je pa lani in letos popravila, tako da se uspehi dela že jasno kažejo. Lahko rečemo, da to ni več samo formalno sodelovanje z organi inspekcije dela, ampak da komisija za zaščito dela sama z delavskim inspektorjem in upravo podjetja uspešno rešuje različne naloge, ali pa jih signalizira delovni inšpekciji, ki nato intervenira.

Lani sta komisija in uprava podjetja dosegli naslednje uspehe pri vzajemnem delu: Prebeljeno in posliskano je bilo celotno stransko stopnišče, vhodna veža v prostore mehanične delavnice, velika knjigotiskarska strojnica, vsi prostori klišarne, bakrorežuša, obratna menza, strojna stavница, časopisni ekspedit in rota-

cijska strojnica. Prezidali so delovne prostore v spodnji knjigotiskarski strojnici, v klišarni in fotografiji. V vseh oddelkih so namestili nove ventilatorje, uredili in izboljšali električno razsvetljavo. Vsa okna so zastekli in nanovo popleskali. Uredili so umivalnice v strojni stavnici in knjigotisku. Vsi oddelki so dobili stalne omarice za prvo pomoč. Uredili in opremili so novo obratno ambulanto, ki je predvsem namenjena za pomoč v hujših primerih ter posluje po 12 ur na dan. Kupili so 66 novih zaščitnih oblek, gumijaste škornje in rokavice in vsem upravičencem razdelili. Na serijskem zdravniškem pregledu so bili vsi zaposleni proizvodnih oddelkov.

Tudi letos je na področju zaščite dela v načrtu mnogo izboljšav, doslej pa so opravili že naslednje naloge:

Preuredili so rezervoar za ogrevanje vode, ki oskrbuje umivalnice s toplo vodo v knjigovoznici, ročni stavnici in knjigotisku. V vsem poslopiju so pregledali in popravili sanitarne naprave. Z oljnato barvo so preplekali vsa stranišča in preuredili umivalnico v ročni stavnici. Ena glavnih nalog letos je tudi ureditev kopalnic po posameznih oddelkih. Doslej je bilo mogoče uporabljati poleg kopalnice v knjigovoznici, tudi kopalnici v ročni stavnici in elektrarni. Zaščitnih je več strojev po oddelkih. Doslej so prikrbneli in razdelili 12 zaščitnih oblek, 14 hlač in 6 gumijastih predpasnikov. Tečaj za prvo pomoč je obiskovalo 19 udeležencev, končalo pa ga je 16 tečajnikov. Vsi člani komisije so obiskovali seminarji pri krajevnem odboru. Delavski inspektor pa je zaključil tečaj delavskih inspektorjev pri KSS-u. V polletju so bile tri lažje obratne nezgode. Komisija je predložila podjetju več predlogov za izboljšanje higienskih in tehničnih pogojev v obratih.

Komisija posveča veliko skrb novim delavcem, ki jih seznanja s procesom dela in opozarja na vse nevarnosti. Prav tako posveča posebno skrb zaščiti žene in delovne mladine.

KAKO JE Z NAŠO EKONOMIJO IN PRAŠIČJEREJO

Lani se je pri kosilu ali večerji v naši menzi slišalo večkrat godrnjanje, da so obroki hrane premajhni, da je jed pre- slabo zabeljena. Tu in tam je kdo vzdihnil ali pa se je za tolažbo slišala beseda: »Vse bi bilo drugače, če bi imeli ekonomijo.«

V poznih spomladnih mesecih, ko so na drugih njivah že skoraj opravili prva dela, je bila tudi našemu podjetju (prav za prav restavraciji) dodeljena zemlja. Partijska šola na Kodeljevem nam je prepuстила hektar zemljišča. Večje in manjše parcele niso povezane med seboj, tako, da je bilo in je obdelovanje precej zamudno. Kdor koli danes pogleda to zemljišče, bo videl, da je dobro izkoriščeno. Posajenega je okoli 500 kg krompirja. Dolgo ledino so pred nekaj dnevi zasejali z ajdo. Ajda pa je posejana tudi še na drugih parcelah. Na manjših gredah je posejana solata, zelena, peteršilj, česen, čebula in rdeča pesa. Tudi paradižnika je okoli 250 stebel. Na precejšnjem delu zemljišča so posajene tudi sadike endivije. Precej prostora zavzema tudi zeljnik.

Kakšne koristi pa ima naša restavracija od te ekonomije? Doslej smo dobili okoli 250 kg zelja, 62 kg salate in 21 kg čebule. Po približnih računih pa bomo jeseni dobili za restavracijo 3500 kg

krompirja, okoli 1500 kg zelja (pozno jesensko), zgodnjega pa 700 kg. Tudi endivije bo okoli 200 kg. Dalje bomo lahko dobili še približno 300 kg čebule, 500 kg rdeče pese, ajdo, česen itd. Krmilne pese za prašiče bo okoli 10.000 kg.

Za obdelavo vsega tega, ne ravno majhnega zemljišča, je bilo treba vložiti precej truda. Dekleta iz restavracije, upravnik Opara in ekonom restavracije tov. Pečnik ter še nekateri tovariši iz tiskarne in ostalih podjetij, ki so vključeni v našo restavracijo, je opravilo doslej 430 prostovoljnih delovnih ur. Tov. Opara je naredil na ekonomiji 125 prostovoljnih delovnih ur, tov. Pečnik 110, tov. Standerher Tončka 25, Drašler Ivan- ka 19, Miklavčič Marija 18 itd. Iz tiskarne so delali še na ekonomiji tovariši Pristov, Čebokli, Kolarič, Blažič, Pahor, Šmit, vsi po štiri ure. Tov. Ban pa je opravil 14 prostovoljnih ur. Iz Cankarjeve založbe sta prišli na pomoč tov. Tomšič in Springer, iz Kmečkega glasa pa tov. Mara Jelušič. Pri vsem tem naštevanju lahko ugotovimo, da se le prav malo abonentov zaveda, da nam bo ekonomija v jesenskih in zimskih mesecih v veliko korist in da bi bilo hvalevredno, če bi se tudi kdo izmed njih odločil vsaj za nekaj ur prostovoljnega dela, kadar bo najbolj potrebno.

Omenil sem, da bo na ekonomiji zraslo tudi okoli 10.000 krmilne pese za prašiče. Potrebno je, da pogledamo še, kako je z našo prašičjerejo. Lansko leto so nekateri naši tovariši napravili zasilni svinjak pri tov. Vrhovcu blizu mestne klavnice. V tem svinjaku je bil takrat le en prašič, ki se je ob dobrih pomijah odebil na 170 kg in ga je uporabila menza za abonente. Letos je uprava menze kupila 9 prašičev. Dve svinji se bosta kmalu oprasile, 5 pitancev pa je težkih od 100 do 150 kg. Dva prašiča je morala menza zaklati predčasno, ker nista hotela jesti. Ostali pa se prav dobro razvijajo. Prašiči so do sedaj še v zasilnih svinj- kih, ki pa ne ustrezajo. Uprava menze se bo domenila z upravnim odborom kmetijske obdelovalne zadruga v Štepanji vasi, da ji dovoli napraviti nove svinjake. Z upravnim odborom se mora dogovoriti zaradi tega, ker je tov. Vrhovec vstopil z vsem svojim imetjem v kmetijsko obdelovalno zadrugo. Nov svinjak bo imel šest predelov, kjer bo v vsakem prostora za dva do tri prašiče. Na dvorišču bodo napravili tudi betonirani prostor za vodo, kjer se bodo svinje lahko kopale. Če računamo, da se bosta obe svinji oprasili, bo naša prašičjereja drugo leto še bolj razvita, kar bo seveda tudi vplivalo na zboljšanje hrane v restavraciji.

P. D.

KAJ PA DELOVNA DISCIPLINA?

Z zaključkom prvega polletja se moramo dotakniti delovne discipline. Res je, da se je v primeri z lanskim letom nekoliko izboljšala, vendar še vedno ogroža izpolnjevanje nalog ter kazni uspehe našega delovnega kolektiva, kajti delovna disciplina je ob vsaki priliki zrcalo zavesti delovnih kolektivov. Naša statistika nam pokaže naslednje rezultate:

Mesec	Pokazatelj				
	Zamude	Neopravičeni izostanki	Opravičeni izostanki	Bolezen	Skupno izostankov
Januar	0'01	0'22	0'76	5'13	6'12
Februar	0'02	0'27	0'48	5'64	6'41
Marec	0'01	0'16	0'21	4'10	4.48
April	—	0'19	0'17	6'52	6'88
Maj	—	0'04	0'22	4'26	4'52
Junij	—	—	0'27	4'34	4'61
Skupno I. polletje	0'01	0'17	0'35	5'—	5'53

Če prenesemo te številke, ki pomenijo odstotek izgubljenih ur v primeri s skupno opravljenimi urami, na osebe, vidimo, da je za vseh šest mesecev v celoti izostalo skupno 8.5 oseb. Spričo velikega pomanjkanja delovne sile bi torej naše podjetje lahko prepustilo drugim podjetjem osem ljudi ali pa bi ti ljudje pomagali našemu delovnemu kolektivu izpolnjevati zastavljene naloge. Najsi bi bilo talko ali tako, dejansko je ta številka previsoka in naša dolžnost je, da vse tovariše, ki delovno disciplino kršijo na ta ali oni način, z zamujanjem ali neupravičenim izostajanjem pa tudi z namišljenimi boleznimi, stalno svarimo. Vsake izgubljene četrt ure pomeni za delovni kolektiv madež, za celoto pa večje napore ali daljšo pot do blaginje. —č.

PRIREDILI SMO IZLET NA TRIGLAV

Naša podružnica je priredila izlet — na Triglav. Tovarišica, ki se je udeležila lepe ture, jo je takole opisala:

Sobota, ki smo jo vsi nestrno pričakovali, je bila deževna. Ob devetih se je ulila močna ploha in plaho smo gledali skozi okna, kdaj se nam prismeje sonce. Dež je ponehal, ko smo bili že vsi zbrani na postaji. V St. Vidu in Skofji Loki smo pobrali ostale člane in vlak se je pomikal dalje proti Jesenicam. Dovtipov in dobre volje nam ni primanjkovalo. V Mojstrani smo izstopili. Pot do Aljažvega doma je bila kratka. Ko smo se nekoliko okrep-

čali, smo se skozi Vrata in Prag napotili dalje. Pot se je pričela vzpenjati in marsikdo je dobil sapo. Vendar smo vsi junško premagovali vsak klanec. Mnogi izmed nas so bili prvič na planinah in priznati jim moramo, da so se zelo dobro odrezali. Na poti so se nam pridružili še nekateri planinci in kolona se je vzpenjala v strmino v gosjem redu. Ozirali smo se nazaj v dolino, gledali planine, ožarjene od zahajajočega konca, in merili pot navzgor. Vendar ni bilo mnogo časa, da bi se lahko ustavljali. Pot smo morali hitro nadaljevati, da bi nas ne zalotila tema. Ko smo prišli do prvih klinov, se je polagoma pričelo mračiti. Brez besed smo se vzpenjali po živi skali navzgor. Ob studencu na vrhu hriba smo se nekoliko ustavili, da se okrepčamo. Ker nas je tema vedno bolj zasledovala, smo pot kmalu nadaljevali in prižgali svetilke.

Nebo je postalo temno, oblaki so se vedno bolj kopičili. Za planinami so se vžigale strele in nam razsvetljevale pot. Pričakovali smo dežja. Prvotnega sklepa, da še danes pridemo do Kredarice, nismo izpolnili. Ker je bila pot do Staničeve koče krajša, smo se napotili tja. Zajela nas je megla in bila je nevarnost, da zgrešimo markacijo. Megla se je kmalu dvignila. Pričele so padati prve kaplje, ko smo pred seboj zagledali kočo. Imeli smo srečo.

Na skupnem ležišču smo si za prihodnji dan nabrali novih moči za vzpon na Triglav.

Vstali smo že ob štirih. S snegom smo si osvežili obraze in gledali vzhod sonca. Zareča krogla je prihajala izza gorā in osvetljevala vrh Triglava, kamor smo bili

namenjeni. Po zajtrku, ki nam ga je pripravil tov. Štrukelj na svojem čarodejnem štedilniku, smo odšli proti Kredarici. Tam smo pustili nahrbtnike in se pričeli vzpenjati po klinih na Triglav. Novincem so se včasih tresla kolena, ko je bil na obeh straneh prepad, in niso se čutili dovolj varne na ozkem grebenu. Toda vse »nevarnosti« so srečno minile. Čim bolj smo se bližali vrhu, tem bolj je okrog nas žvižgal veter, da smo se tesneje zavili v jopiče. Že smo z malega Triglava korakili proti Aljaževemu stolpu. Peterokraka zvezda na špici je bila vedno bliže in končno smo stopili na vrh. Mnogo nas je bilo, ki smo bili prvič na Triglavu in navdajal nas je ponos, da smo v tako kratkem času dosegli naš najvišji vrh. Odprl se nam je čudovit razgled. Res je, da so bile še v nekaterih dolinah megle in nismo videli vsega, kar bi lahko ob jasnem vremenu, toda bilo je dovolj, da nam je bil poplačan ves trud. V daljavi se nam je smejalo Blejsko jezero. Nekdo je na drugem koncu pokazal Bohinjsko jezero, a čez nekaj časa se je Bohinjsko jezero razkadilo, kajti bila je le megla. Ob spominu na vas, ki ste ostali v Ljubljani in nam sledili le v mislih, smo se zbrali ob Aljaževem stolpu, kjer nas je tov. Magolič fotografiral. Ko smo stali na najvišjem vrhu v Jugoslaviji in opazovali pod seboj širo domovino, od dolin, rek, planin, do drobnih belih pik, ki so posejane po nižinah — hiše, bi kaj radi pokazali vso to lepoto tudi vam, ki ste ostali doma in bili za ta užitek prikrajšani. Ko stojš na vrhu Triglava in ti mrzel veter veje v obraz, se ti dozdeva, da ti odnaša vse skrbi, ki so te mučile ves teden, oddahneš se, odpočiješ in osvežiš.

Ko smo se vsi podpisali v knjigo, od tislili žige na planinske izkaznice ter zadnjikrat s pogledom objeli lepo domovino, smo zapustili Aljažev stolp z obljubo, da ne bo to naš poslednji vzpon, temveč da še pridemo in to v večjem številu.

Vsak planinec ve, da je pot po klinih navzdol težavnejša od vzpenjanja. Posebno po grebenu malega Triglava je bilo nekaterim tesno pri srcu. Naši planinci so dobro skrbeli za novince. Brez vsake nesreče in v rekordnem času smo se vrnili na Kredarico. Ker smo imeli mnogo časa, smo ostali v koči do 12. ure.

Ožjih znancev in prijateljev smo se spomnili s kartico in jim poslali pozdrave.

Težko je bilo slovo od Kredarice, a kaj, ko dan nima več kot 24 ur in mi vsi smo morali biti drugi dan že na delu. Odpravili smo se na pot, da ujamemo še vlak. Med potjo smo nabrali planinskega cvetja, ki nas je še ves teden potem v vazji spominjalo na naš izlet. Edina postaja, ki smo jo naredili po poti nazaj, je bila pri studencu, kjer smo si s hladno vodo pogasili žejo. Popoldne se je zjasnilo, tako da je ves čas sijalo sonce. Šele v planinah človek živo občuti vso lepoto narave. Vedno najdeš kaj novega, kar te preseneti, nad čemer se iskreno razveseliš.

Vedno bolj smo se spuščali v nižino. Noge so postale težke in pot proti postaji se je vlekla v neskončnost. Minilo je tudi to. Skozi okna vlaka smo se poslavljali od planin in jim obljubljali, da drugič pripeljemo s seboj še vas, ki ste to pot ostali doma.

Izlet je uspel. To je tudi uspeh naše sindikalne podružnice. Vsak udeleženec je bil zadovoljen — kar povprašajte jih — in komaj čaka, da se naši planinci zopet spomnijo ter organizirajo skupinski izlet na Kamniške ali Julijske planine.

MOŠTVENO PRVENSTVO SLOVENIJE V ŠAHU

Kot moštveni prvak Ljubljane in ljubljanskega okrožja je SSD Grafičar nadaljeval prvenstvene dvoboje. V četrtfinalu je bil naš nasprotnik prvak kamniškega okraja Bistrica-Jarše, katerega smo nepričakovano visoko z 8:0 porazili. Istočasno sta igrala med seboj prvaka Kranja in Jesenice. Zmagal je Kranj s 5:3. Tako so le še štiri moštva nadaljevala borbo, in sicer Polet (Maribor), prvak mariborskega okrožja, in Brežice kot prvak celjskega okrožja na eni strani, na drugi pa SSD Grafičar, prvak ljubljanskega okrožja, in Kranj kot prvak gorenjskega okrožja. Polfinale Kranj : SSD Grafičar in Polet : Brežice ni bil odigran. Kranj je tekmo 12 ur pred začetkom igre brzojavno odpovedal z motivacijo, da nima vseh igralcev na razpolago. Brežičanov pa na dvoboju s Poletom, ki naj bi se igral v Celju, enostavno ni bilo. Na ta način sta ostala »na mejdani« samo še Polet (Maribor) in SSD Grafičar (Ljubljana), ki sta zdaj res najmočnejša kluba v Sloveniji, razen FD Krima, ki pa ima glede na svoje dosedanje uspehe pravico igrati v državni ligi.

Višek prvenstvene borbe naj bi bil 26. junija v Celju, kjer se srečata Polet : Grafičar. Toda oba finalista nista nastopila v svoji najmočnejši postavi. Mariborčanom sta manjkala odlični Kukovec in prof. Stupan, ki sta bila službeno zadržana. SSD Grafičarju pa je predčasni začetek zveznih turnirjev igralcev prve kategorije odvzel štiri najboljše igralce. Na ta način finale ni mogel podati jasne slike, katero moštvo je dejansko močnejše. Potek igre je bil precej dramatičen in sreča je igrala odločilno vlogo. Po vodstvu 2:0 za Polet nam je s skrajnim naporom uspelo stanje izenačiti na 2:2. Preostale štiri deske pa so obetale Grafičarju več kot Poletu. Toda usoda je hotela drugače... Nesrečni poraz na 3. deski je prisilil naše igralce, da so forsirali svoje igre za vsako ceno na zmago. Posledica je bila en remis, en poraz in ena nedokončana igra. Polet se je s to zmago uvrstil med onih šest republiških prvakov, ki bodo odigrali moštveni polfinale od 24. do 30. julija v Banjaluki. Prvi dve ekipi tega tekmovanja nadaljujeta borbo v državni ligi. Ni izključeno, da bo mariborski Polet s svojim borbenim in homogenim moštvom uspel tudi v Banja Luki. SSD Grafičar mu to iskreno želi!

*

Zadnja dva zvezna turnirja igralcev prve kategorije v Ohridu in Kumanovem sta dala 4 nove mojstrske kandidate, od katerih so trije Slovenci, in sicer: Sušnik Jože in Levčič Stefan (oba člana FD Krim) in Krivec Slavko (član SSD Grafičar, Ljubljana). Letos je SSD Grafičar kvalitetno zelo napredoval, saj ima v svojih vrstah 1 mojstra, 1 mojstrskega kandidata, 4 igralce prve kategorije, 8 druge kategorije itd.

*

V finalni tekmi za moštveno prvenstvo Slovenije se je s svojo igro odlikoval komaj 15 letni Vošpernik Zdravko.

Beli: Vošpernik (Graf.) **Črni:** Rupar (Pol.)
(Celje, 26. junija, 8. deska)

1. d4 d5, 2. e4 Sf6, 3. cd Dd5, 4. Sc3 Dd8, 5. e4 e6, 6. Le3 Lb4, 7. f3 0-0, 8. Ld3 h6, 9. Sge2 Sbd7, 10. a3 Le7, 11. e5 Sd5, 12. Sd5: ed, 13. 0-0 c5, 14. Lc2 cd, 15. Ld4: Lc5, 16. Lf5: Sc5, 17. b4 Se6, 18. Dd3 f5, 19. ef Tf6, 20. Tad1 Sc7, 21. Dh7+ Kf7, 22. Sc3 Dg8, 23. Dd3 Le6, 24. f4 Dd8, 25. f5 Lc8, 26. Sh5 b6, 27. Dg3 Se8, 28. La4 b5, 29. Sf6: Sf6, 30. Dg6+ Kf8, 31. Lb3 Lb7, 32. Tf1 a5, 33. Te6 Ta7, 34. Tdel La8, 35. Ld1 ab, 36. Lh5 ba, 37. Te8+ in črni se vda.

*

V začetku septembra bomo začeli zopet resno igrati v našem lokalni (rdeči kotiček »Ljudske pravice«). Zamišljenih je več različnih turnirjev, tako mladinski, ženski, začetniški in klubski prvenstvo. O podrobnostih bodo posamezne podružnice pravočasno obveščene.

SSD Grafičar bo sodeloval s svojo šahovsko ekipo tudi na tekmovanjih v okviru kongresa grafične industrije Jugoslavije, ki bo 13. in 14. septembra v Ljubljani.

Hren Lado